

Minden keresztény ember feladata gyógyítani a társadalmat

A Magyar Kurír interjúja Kozma Imre atyával

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat fennállásának huszonötödik évfordulójára interjút készített Kozma Imre atyával a Magyar Kurír katolikus hírportál. Az alábbiakban a Magyar Kurír anyagát közöljük.

Imre atya mesélt történetükről, a kezdeti hatalmas feladatokról, az intézményes ellátórendszer kialakulásáról, az újszerű kezdeményezésekről, és a tevékenységek mögött rejtőző szellemiségről. Beszélt az emberek jóra való vágyáról, a jó cselekedetekben rejlő erőről. „Az egyház egy vonuló tömeg, úton vagyunk, sokféle emberrel találkozunk. Mindent meg kell tenni, hogy velünk jöhessenek, senki ne maradjon le, ne hulljon ki. Ez az életünk értelme. Elajándékozni egymásnak az életünket és életet ajándékozni ezzel a másiknak. Ez a megváltás misztériuma” – mondta.

Idén ünnepli 25. születésnapját a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. Ebből az alkalmából szeretnénk feleleveníteni a szeretetszolgálat történetét, kezdve azzal, amikor a nyolcvanas évek végén kinőtt a zugligeti közösségből.

Nagyon örülök, hogy ennek említésével kezdjük, hiszen születésünk előzményei Zugligetben találhatóak, az ott megélt értékeket nevesítettük a Magyar Máltai Szeretetszolgálat megalapításával. A zugligeti egyházközség hozta létre az első szociális hálót: a nyolcvanas évek második felében plébániánk területén nem volt egyetlen rászoruló sem, aki magára maradt volna. Már létezett ez a háló, amikor 1987-ben a magyar származású, Németországban élő Fényes Csilla szeretett volna tenni valamit a magyar egészségügyi intézményekért, és megnyerte kezdeményezésének a német máltaiakat. A hit védelme és a szegények támogatása – ez a Máltai Lovagrend célja, ezt tűzte ő is a zászlajára. Egy darabig nem talált segítőkre, amíg nem találkozott Tóth Mária nővérrel, akinek tanácsára eljött Zugligetbe. Amikor találkoztunk, mind a ketten úgy éreztük, mintha mindig ismertük volna egymást. Gondolkodás nélkül igent mondtam neki, és együtt hoztuk létre 1989-ben a Magyar Máltai Szeretetszolgálatot. Alakuló ülése február 4-én volt. A lovagrend segélyszervezeteit széles e világon segélyszolgálatnak nevezik, de mi a szeretetszolgálat nevet választottuk, arra gondolva, hogy segílyt talán nem mindig tudunk adni, de szeretetünk mindig lesz.

Ezt követően az NDK-ból menekülők érkezésével nagyon rövid idő alatt nagyon komoly feladatok hárultak a Máltai Szeretetszolgálatra. Hogyan történt ez?

1989 nyarán több tízezer keletnémet maradt Magyarországon, azzal az elhatározással, hogy többé nem mennek haza. Megszállták Budapestet is. Harmincezen laktak parkokban, utcákon lakókocsikban. A zugligeti plébánia előtt is több százan tanyáztak. 1989. augusztus 13-án, az esti szentmise után elém állt egy német férfi és feltette a kérdést: tudnánk-e segíteni a menekültek elhelyezésében, ellátásában. Gondolkodás nélkül igent mondtam. Csilla ugyanezt tette e napon, egy másik helyszínen. Másnap este 920 ember foglalta el a helyét a templomkertben felállított sátrakban, lakókocsikban. Három hónapig tartott a szolgálatunk, összesen 48 600 ember fordult meg a négy táborban. A kezdetekkor semmink sem volt, de volt egy nagyon biztos háttér: sok száz ember, akik egy sajátos egyházközségben nevelődtek. A plébánián annak szellemében éltük mindennapjainkat, hogy karitatív cselekedetek nélkül nincs keresztény közösség. A tábornyitáskor naponta 6-800 önkéntes tevékenykedett, az egyházközség tagjai, akik fizetés nélküli szabadságot vettek ki. A következő napokban százával jöttek mások is. Bizonyítékot nyert: a jócselekedetek által az emberek egyre jobbak lesznek. A jó nem elméleti kérdés: bizonyítani kell a jót, jótettekkel. A Krisztus-követés mindig kockázattal jár, mert az ember önmagát veti be. Az áldozat varázsát a másik emberben kivirágzó öröm adja.

Egy alkalommal a szolgálatra felkészítő előadássorozatot tartottam A szeretet sok bűnt eltakar mottóval. Arról beszéltem, hogy jót tenni nem csak a tökéletesek, nem csak a szentek kiváltsága. Az is tehet jót, akinek van takargatnivalója, s kinek nincs? Az akkori fiatalok közül ma is sokan emlegetik, hogy milyen bátorítás volt ez számukra. A jótettek nyomán elhatalmasodó élmény örömet szerez, elbillen a mérleg: kiderül, hogy inkább jók vagyunk, mint rosszak. Ilyenkor az embernek egyre nő az önbizalma, tisztul az emberképe, saját arca is.

Újabb nagy feladatok, álmok következtek sorban egymás után. Vukováron 4500 civil embert sikerült kimenteni a háborús területről. Mi kellett ehhez?

Ha nem térünk ki a találkozások elől, adódik a feladat, keresni kell a válaszokat. Alighogy elmentek a keletnémetek, jött a romániai forradalom. Folyamatosan érkeztek hozzánk az adományok, a plébánia több száz négyzetméteres pincéje megtelt. Így történhetett meg, hogy a forradalom első napján Temesváron voltunk 28 megrakott teherautóval. Ennek is volt előzménye, miként a keletnémet menekültek zugligeti befogadásának: a hátizsákos egyetemista fiatalok évek óta szállították a gyógyszereket Erdélybe. A romániai segélyezés az általuk kialakított bázist használta fel. Alighogy ennek vége lett, jött a délvidéki háború. Sok száz sebesültet hoztunk mentőautókkal a magyar kórházakba. Három iskolát telepítettünk Magyarországra gyerekestül, tanárostul, két elmeógyógyintézetet, amelyek gondozottjairól egyszerűen megfélekedtek a harcok közepette.

Vukovárt már szétlőtték, 4500 civil ember maradt ott, főként idősek. Amerikából érkezett a megkeresés: hét ferences szerzetes rejtőzködik a templom pincéjében, ki kellene őket menteni. Elgondolkodtam azon, hogy ugyan mi lesz a többi emberrel. Lennének első és másodrangú emberek? Én nem ismerek ilyen osztályozást. Reggel nyomban elindultam, eljutottam a frontvonalig, a továbbjutáshoz azonban a generális engedélye volt szükséges. Szerencsére fogadott, de kérésemet mintha meg sem hallotta volna. Megkérdeztem tőle, ismeri-e a szövetségesemet. Olyan szövetségesem van, akit még senki sem győzött le. Ki az? – kérdezte. Jézus Krisztus – válaszoltam. Rám nézett s láttam, hogy egy könnycsepp jelent meg a szemében. Már tudtam: Jézus Krisztus megint győzött. Elengedte a 4500 embert.

A következő korszakban kialakultak az intézményeik.

Egyre több önkéntes jött: az emberek megállíthatatlanok, ha azt látják, hogy érdemes kockáztatni, mert van eredménye. Mindenki vágyakozik arra, hogy a benne lévő jót megmutassa, kifejezze. Létrejötték a szervezetünk sejtjei, az országos hálózat, a területi egységek. Közben megnőtt a bizalom az állami szervek részéről is, több száz intézményünk lett, szerteágazó tevékenységgel. Szinte minden problémára találtunk választ.

A Szent Péter-bazilikában 2013. február 9-én hétezer lovag nevében köszönhettem XVI. Benedek pápát azon az ünnepségen, amelyen a Máltai Lovagrend fennállásának 900. évfordulóját ünnepeltük. Az elmúlt 25 esztendő teljesítményét a lovagrendi vezetés is elismeri: a leghatékonyabb, legsokoldalúbb, legtalálékonyabb szervezetnek tartják a Magyar Máltai Szeretetszolgálatot. Ez a magyarázata annak, hogy a Szentatyá köszöntésére engem választottak ki.

Az utóbbi években a legkritikusabb területekre is elmennek, innovatív programokkal segítik a kirekesztetteket.

Az utóbbi négy-öt évben a társadalmat súlyosan érintő, égető kérdésekre kerestük a válaszokat. Minden karitatív szervezet feladata, hogy gyógyítsa a társadalmat, mert feszültségek közepette alig lehet élni. Olyan modellkísérletekbe fogtunk, amelyek ma már valóban megoldásokat kínálnak: befogadó falu program, cigánytelepek felszámolása, újabb lehetőségek a hajléktalangondozásban, jelzőrendszeres idősgondozás, webnővér...

Örülünk, ha ugyanazokon a helyeken mások is megjelennek, annak is örülünk, ha mások ugyanazokat a megoldásokat magukévá teszik. Nem irigykedünk, nem versenyzünk, rengeteg a tennivaló.

Hogyan látja ma a szeretetszolgálat jövőjét?

Ha előre tekintek, a legnagyobb kihívást abban látom, hogy a szervezetünk egyre nő, de mindig kevesebb az önkéntes. Nagy baj, hogy az emberek önzőbbek lettek az elmúlt 25 év során: lelkiileg lemaradtak. Több idejük lehetne a jóra, s egyre kevesebb a nagylelkű válasz. Ugyanakkor nagyon sok jó munkatársunk van, aki magáévá teszi szellemiségünket. Ma ez a legnagyobb feladatunk: tanítani, nevelni munkatársainkat, hogy a máltai szellemiség sajátjukká váljon, enélkül elillan a varázs.

Ferenc pápa azt tanítja a keresztény embernek, hogy lépjen ki a középpontból, induljon el a peremvidékek felé, a szegényekhez. Hogyan reagál erre az, aki ezt teszi hosszú ideje? Érezhet elégedettséget, ugyanakkor további ösztönzést...

December 2-án együtt misézhettem a Szentatyával, Ferenc pápával, és válthattam is vele néhány szót. Azt mondta akkor is, hogy el

kell indulni a peremterületekre, azokhoz, akik kiszorultak a közösségből. Hiszen ha az embert nem szereti valaki, akkor nem látja élete értelmét. Le kell bontanunk az önzés korlátait. Az ember akkor nem indul el, ha kényelemszerető és bátortalan a kockázatvállalásra. Az elindulás éppen azt jelenti, hogy kilépünk a magunk szűkös világából, és kiszolgáltatjuk magunkat az által, hogy vállaljuk a találkozást. Nem kis kockázat beengedni az életünkbe azt az embert, aki bajban van, mert attól kezdve ő diktál, ő határoz meg nagyon sok mindent. A Szentatya gondolata nagyon fontos, hiszen a társadalom éppen azért beteg, mert túl sok az önző, a magának élő ember. Egyre nő a távolság a jólétben élők és a szegények között. A karitatív szervezetek és minden keresztény ember feladata gyógyítani a társadalmat, azáltal, hogy vállaljuk egymást.

Az ember sosem lehet nyugodt, nem dőlhet hátra, amíg gondokat lát maga körül. Ignis numquam dicit sufficit – A tűz sohasem mondja, hogy elég. Krisztus szeretete sűrges minket. Nem állhatunk meg mindaddig, amíg gond és baj van. Az egyház egy vonuló tömeg, úton vagyunk, sokféle emberrel találkozunk. Mindent meg kell tenni, hogy az emberek velünk jöhessenek, senki ne maradjon le. Ez életünk értelme, ez magyarázza az Egyház létjogosultságát. Elajándékozni egymásnak életünket és ezáltal életet ajándékozni a másik embernek: ez a megváltás misztériuma.

[Az eredeti interjú a Magyar Kurír honlapon](#)